

Pr Karmen Joller
Sotsiaalministeerium
info@sm.ee

Teie 02.09.2026 nr 1.2-2/61-7

Meie 14.09.2026 nr 1.5-1/4538-1

Arvamuse esitamine tervishoiuteenuste korraldamise seaduse muutmise seadus (esmatasandi tervishoid)

Lugupeetud Karmen Joller

Tervisekassa tänab Sotsiaalministeeriumi võimaluse eest avaldada arvamust tervishoiuteenuste korraldamise seaduse (edaspidi TTKS) (esmatasandi tervishoid) muutmise eelnõule.

Tervisekassa jääb suures osas enda 24.07.2026 arvamuses nr 1.5-1/3514-1 esitatud seisukohtade juurde, kuivõrd eelnõu uues versioonis ei ole esitatud seisukohti suuremas osas arvestatud. Mõistame, et mitmeid küsimusi on poliitikatumikus arutatud ning nende puhul on tehtud poliitilised valikud. Peame siiski vajalikuks järgnevad seisukohad veel kord esile tuua:

- perearsti keeldumine 1600 inimesega nimistu puhul võib tekitada inimesele arstiabi kättesaadavuse tagamisel olulise ajalise lõhe. Jääme seisukoha juurde, et 1600 inimese piiri rakendamisel tuleb arvestada ka piirkonna tegelikke võimalusi perearstiabi tagada. Arvestades, et 35% perearstidest on üle 65-aastased, tuleb lähiaastatel leida lahendused, mis võimaldavad vajaduse korral teenindada suuremaid nimistuid või korraldada perearstiabi senisest paindlikumalt.
- Operatiivne rakenduspraktika peaks jääma paindlikult kujundatavaks määruse, metoodika või avaliku tööjuhendi tasemele.
- Nimistu piirsuuruste kuvamine peab toimuma registri omaniku juures, tehes infosüsteemis tähtaegselt vajaminevad täiendused.
- Seletuskiri ei kirjelda, millisel ajahetkel on nimistu suurus perearsti keeldumisõiguse hindamise aluseks, kuidas see fikseeritakse ning kuidas toimub hilisem kontroll, kas isiku nimistusse registreerimisest keeldumine oli põhjendatud.

Eelnõusse on lisandunud säte, millega piiratakse perearsti võimalust senise teenuse osutaja juurest lahkumisel. Tervisekassa on praktikas täheldanud, et vahel jääb patsientide 6-kuuline teavitamistähtaeg liiga pikaks ning on perearsti ettevõtlusvabaduse mõttes liialt piirav. Seda eriti juhtudel, kus senised partnerlussuhted on läinud liiga konfliktseks ja ühine ettevõtlus ei toimi enam mõistlikult. Seletuskiri ei täpsusta, kes ja mis metoodikal on hinnanud antud tähtaja mõistlikuks, kuigi selline väide on esitatud. Seetõttu palume kaaluda eelnõu § 1 punktiga 10 (TTKS § 15¹ lg 4) ning kehtiva TTKS § 9¹ lg 3 muutmist viisil, kus etteteatamistähtaeg on veidi lühem, näiteks kolm kuud. Kolmekuuline tähtaeg jätab aega töötajate vahetuseks, ruumide leidmiseks, aga on tänases infoühiskonnas ka piisav aeg patsientide kohanemiseks. Tervisekassa märgib täiendavalt, et eelnõu seletuskirja mõjuanalüüs käsitleb

etteteatamistähtaja osas üksnes mõju tervisekeskusele, kuid mitte perearstiabi osutaja suhtes, kes ei ole tervisekeskus.

Lisaks palume selgitada § 9¹ lg 4 ja § 15¹ lg 4 teavitamiskohustuste omavahelist suhet. Mis erinevat eesmärki täidavad perearsti kohustus teavitada perearstiabi osutajat ning kohustus teavitada tervisekeskust? Samuti palume täpsustada, kas tervisekeskuse teavitamise kohustus kohaldub kõigil juhtudel või on see eelkõige mõeldud olukorraks, kus tervisekeskuses tegutseb mitu perearstiabi osutajat.

Ühtlasi, kuigi kooskõlastustabeli kohaselt on seletuskirja mõjuanalüüsi täiendatud riski- ja kriisipiirkondade määramise alustega kaasneva koormuse osas Tervisekassale, ei kajastu see mõjuanalüüsis piisavalt. Seletuskirjas on üksnes märgitud, et ametnike töökoormus suureneb peamiselt uue süsteemi rakendamise alguses. Tervisekassa hinnangul ei ole töökoormuse kasv siiski üksnes ajutine. Riski- ja kriisipiirkondade määramine eeldab ka edaspidi andmete analüüsimist ja prognooside koostamist, otsuste põhjendamist ja läbipaistvuse tagamist ning vaiete lahendamist. Kuigi nõukogu täpne juhtimis- ja töökorraldus lepatakse kokku hiljem, näeb eelnõu kavand Tervisekassale ette ülesanded, millega kaasneb püsiv täiendav töökoormus. Seetõttu palume mõjuanalüüsi selles osas täiendada.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Siiri Lahe
Tervisekassa juhatuse esimees